

ਨਵੀਂ ਕਾਲੋਨੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਕੌਮੀ ਪੜ੍ਹਕਾ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਜਾਰੀ

ਕੌਮੀ ਪੜ੍ਹਕਾ
ਦੀਨਾਨਗਰ 8 ਮਈ | ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸ਼ਾਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਣਵੇਖੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਤਾਜ਼ਾ

ਘਟਨਾ ਦੀਨਾਨਗਰ ਵਿੱਚ ਕੋਝੀ ਆਸ਼ਮ ਰੋਡ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕਾਲੋਨੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਲੋਨੀ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਈ ਰੁੱਖ ਕੱਟ ਦਿੱਤੇ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਟੋਇਆਂ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ

ਬਣਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਦੀਨਾਨਗਰ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਕਾਲੋਨੀ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਲੋਨੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਕੋਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਕਲੋਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣਾ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਰੁੱਖ ਕੱਟਣਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨਿਰਾਕਾਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪੰਜਾਬ ਆਰਟਮੈਂਟ ਐਂਡ ਪਾਪਰਟੀ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 1995 (ਸੋਧਿਆ 2014) ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ਼ਾਨਕ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਔਨ-ਟਾਈਮ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨ

ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਨਿਰਪੇਖ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਆਰੋਪਿਆ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਾ ਕਰੇ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਭਾਗ ਕੀ ਠੋਸ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਰੋਪਿਆ ਵਿਰੁੱਧ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਾਂ ਨੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਿਰਫ ਨਾਇਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਦੋਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀਨਾਨਗਰ ਦੇ ਕਾਰਜਸਾਧਕ ਆਫ਼ਸਰ (50) ਵਿਜੇ ਡੋਗਰਾ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਕਤ ਕਾਲੋਨੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਭਾਗੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਰੱਖਣ ਕੱਟੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਇਹ

189 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਦਿਖਿਆ ਇਹ ਦੁਰਲੱਭ ਪੇਂਟ

ਦੀਨਾਨਗਰ 8 ਮਈ। ਬਾਰਤੀ ਬਕਸ਼ਪਤੀ ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਪਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਦੁਰਲੱਭ ਪੇਂਟ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ 189 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਸੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ 189 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਇੱਕ ਖੇਤਰੀ ਸਰਵੇਖਣ ਦੌਰਾਨ ਅੰਤਿਮ ਚਾਰ ਵਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਹੈਕਲੋਆ ਮੈਨੋਨਿਫਿਦਾ' ਨਾਮੀ ਇਸ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਜ਼ਿਕਰ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਖੋਜ ਪੁਰਬੀ ਹਿਮਾਲਿਆ ਦੇ ਬਸਨਪਤੀ ਵਿਕਾਸ 'ਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਹੈਕਲੋਆ ਮੈਨੋਨਿਫਿਦਾ ਇੱਕ ਸਦੀਵੀ ਜੜੀ-ਬੂਟੀਆਂ ਵਾਲਾ ਪੌਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੀਵੀ ਵਾਲੇ ਜੰਗਲੀ ਵਾਤਾਵਰਣ 'ਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾ ਵਾਕ ਨੇ 189 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਐਕਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇਕ ਪੱਠ 'ਚ ਕਿਹਾ, 'ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਪਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਦੁਰਲੱਭ ਪੇਂਟ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੈਕਲੋਆ ਮੈਨੋਨਿਫਿਦਾ ਦੇ ਲਗਭਗ 189 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ।'

ਅਸਮ 'ਚ ਭਿਆਨਕ ਬੱਸ ਹਾਦਸਾ, ਚਾਰ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ

ਡਿਝੁ 8 ਮਈ। ਅਸਮ ਦੇ ਕਰਬੀ ਔਗਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੱਸ ਦੇ ਕੇਟੋਰਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਕੇ ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਦਰੱਖਣ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਿਆਨਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰ ਗਿਆ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਦੌਰਾਨ ਛੱਟੇ-ਛੱਟੇ ਚਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ 10 ਦੇ ਕਰੀਬ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੱਧ ਅਸਮ ਦੇ ਮੋਗੀਗਾਓ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮੋਇਰਾਗਾਤੀ ਤੋਂ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਦੇ ਦੀਮਾਪੁਰ ਜ਼ਾਰੀ ਇੱਕ ਬੱਸ ਸਵੇਰੇ ਤੜਕ ਬੋਕਸਾਨ ਥਾਣਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਸੀਜਾਨ ਵਿੱਚ ਹਾਦਸਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੜਕ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੱਝ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬੱਸ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਹਨ ਤੋਂ ਕੇਟੋਰਲ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੱਸ ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਲੱਗੇ ਪੇੜ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਹੋਈ।

NAME CHANGE
I, PRITI DAS D/O DALIP KUMAR residing at D-293 J.J COLONY, KHYALA, DELHI-110018. I have changed my name to PRITY DASS for all future purposes.

NAME CHANGE
I, SHASHI KUMAR S/O PURAN LAL R/O 4-8, RAJEEV NAGAR BEGUM PUR, NORTH WEST DELHI, DELHI-110086. I have changed my name and shall hereafter be known as RAZA AHMED.

NAME CHANGE
It is for general information that I, DINDAVAL KAPIL S/O BANWAR LAL KAPIL, R/O RZ-12 G. Gali No. 3, Gandhi Market, New Delhi, West Sagor Park, South West Delhi, Delhi-110046. I have changed my name and shall hereafter be known as DINDAVAL KAPIL for all future purposes.

NAME CHANGE
I, HASINA BEGAM KHAN W/O SALIM IZEL, KHAN R/O TARU R/O, VILL. SEDA, AMBITTU, PO. ARVALY COLONY, NUH, MEWAT, HARYANA-122107. I have changed my name to HASINA BEGAM FOR ALL PURPOSES.

NAME CHANGE
I, S. BHASKARA VIJAY KUMAR residing at H-NO-6-2256, PADMANABHANAGAR, VENKATAPURAM, NEAR RAMALAYAM, VISAKHAPATNAM, ANDHRA PRADESH-530029. I have changed my mother's name from SENAPATHI VENKATAPATNAM to SENAPATHI APPALA RATNAM for all future purposes. Affidavit dated 16/07/2025 before Notary Public, Delhi.

NAME CHANGE
I, ASHISH KUMAR SINHA S/O KHAGEN CHANDRA SINHA R/O House No. 67, Alipur Road, Near Kasturi Ram College, Kureni, North West Delhi, Delhi - 110040. I declare that name of my wife and my minor daughter has been wrongly written as PINKI SINHA and ANUGYA SINHA in my minor daughter's name. I ANUGYA aged 16 years in her 10th Class Educational Documents. The actual name of my wife and my minor daughter are PINKI KUMARI and ANUGYA, which may be amended accordingly.

NAME CHANGE
I, S. VANITHA W/O No. 1483828383 Rank-HAV/MT Name-NAMEESH P R/O, VILL. SEDA, AMBITTU, PO. SEDRAPUTT, TEH-POLLUR, DIST-TRIVANMAMALAI, TAMIL NADU-623215. I have changed my name from S. VANITHA to VANITHA R for all future purposes. Affidavit dated 15/07/2025 before Notary Public, Kuppara.

NAME CHANGE
I, SUDAMA SHARMA S/O DEVI RANI SHARMA, R/O A-3106 -107, Sector-16 Rohini, Rohini Sector 15, North West Delhi, Delhi - 110089. I have changed the name of my minor son namely YASH SHARMA aged 15 years and shall hereafter be known as Aayush Sharma.

NAME CHANGE
I, SWETA RAI BHUTIA Wife of No. 5458488P Rank-NK Name-TSHERING BHUTIA Presently residing at VILL-DURPIN GUMBA, PO-KALIMPONG, DIST-TRAIPONG, WEST BENGAL-734301. I have changed my name from SWETA RAI BHUTIA to SWETA RAI for all future purposes. Affidavit dated 16/07/2025 before Notary Public, Delhi.

NAME CHANGE
I, DEEPAK KUMAR VERMA S/O PARTAP SINGH residing at H.No.16, Tara Nagar Main Kakrola Road, Kakrola, South West Delhi, Delhi-110076. I have changed the name of my minor daughter SHREYA ALIAS SHREYA VERMA aged 13 years, and she shall hereafter be known as SHREYA VERMA.

NAME CHANGE
I, SANJAY KUMAR CHOUHARY S/O LATE SH. LAXMAN CHAUDHARY Permanent R/O Parsauni Khindor, Sitamari, Bihar-843325 and Presently Residing at Plot No. B-20, Second Floor, Dass Garden, Barapola Vihar, Najafgarh, New Delhi-110043. I declare that name of mine has been wrongly written as SANJAY CHOUHARY in my minor daughter namely SHIWANGI CHOUHARY aged 17 years in her 10th class Educational Documents. The actual name of mine is SANJAY KUMAR CHOUHARY, which may be amended accordingly.

NAME CHANGE
I, TAJINDER KAUR W/O Jaspreet Singh Bajwa R/O 52/43 Ramjas Road Karol Bagh Delhi -110005. I have Changed My Name To Tajinder Kaur Bajwa For All Purpose.

NAME CHANGE
I, SUSHMA D/O Sushma Prasad Dharamana W/O Vinod Kumar R/O B-6 Police Colony Mandir Marg New Delhi 110001. I have changed my name to Sushma Badola for all future purposes.

NAME CHANGE
I, MOGHAL FATIHA BAIG W/O I. JAGJIT SINGH R/O M-1, MOGHALLA BANGAL, NEAR BANGALI BABA MANDIR, BILASPUR, PILIBHIT, UTTAR PRADESH-262201. I have changed my name from MOGHAL FATIHA BAIG to FATIHA SHAIK for all future purposes. Affidavit dated 16/07/2025 before Notary Public, Shillong, Meghalaya.

NAME CHANGE
I, SANJAY KUMAR CHOUHARY S/O LATE SH. LAXMAN CHAUDHARY Permanent R/O Parsauni Khindor, Sitamari, Bihar-843325 and Presently Residing at Plot No. B-20, Second Floor, Dass Garden, Barapola Vihar, Najafgarh, New Delhi-110043. I declare that name of mine has been wrongly written as SANJAY CHOUHARY in my minor daughter namely SHIWANGI CHOUHARY aged 17 years in her 10th class Educational Documents. The actual name of mine is SANJAY KUMAR CHOUHARY, which may be amended accordingly.

NAME CHANGE
I, VINOD KUMAR S/O UDAY SINGH residing at FLAT NO-G-3/8, NEAR DDA WATER TANK, SECTOR-4, ROHINI, DELHI-110085. I have changed my name to VINOD KUMAR KUSHWAHA for all future purpose.

NAME CHANGE
I, DEEPAK KUMAR VERMA S/O PARTAP SINGH residing at H.No.16, Tara Nagar Main Kakrola Road, Kakrola, South West Delhi, Delhi-110076. I have changed the name of my minor daughter SHREYA ALIAS SHREYA VERMA aged 13 years, and she shall hereafter be known as SHREYA VERMA.

NAME CHANGE
I, SUSHMA D/O Sushma Prasad Dharamana W/O Vinod Kumar R/O B-6 Police Colony Mandir Marg New Delhi 110001. I have changed my name to Sushma Badola for all future purposes.

NAME CHANGE
I, SANJAY KUMAR CHOUHARY S/O LATE SH. LAXMAN CHAUDHARY Permanent R/O Parsauni Khindor, Sitamari, Bihar-843325 and Presently Residing at Plot No. B-20, Second Floor, Dass Garden, Barapola Vihar, Najafgarh, New Delhi-110043. I declare that name of mine has been wrongly written as SANJAY CHOUHARY in my minor daughter namely SHIWANGI CHOUHARY aged 17 years in her 10th class Educational Documents. The actual name of mine is SANJAY KUMAR CHOUHARY, which may be amended accordingly.

NAME CHANGE
I, VINOD KUMAR S/O UDAY SINGH residing at FLAT NO-G-3/8, NEAR DDA WATER TANK, SECTOR-4, ROHINI, DELHI-110085. I have changed my name to VINOD KUMAR KUSHWAHA for all future purpose.

NAME CHANGE
I, SUSHMA D/O Sushma Prasad Dharamana W/O Vinod Kumar R/O B-6 Police Colony Mandir Marg New Delhi 110001. I have changed my name to Sushma Badola for all future purposes.

NAME CHANGE
I, MOGHAL FATIHA BAIG W/O I. JAGJIT SINGH R/O M-1, MOGHALLA BANGAL, NEAR BANGALI BABA MANDIR, BILASPUR, PILIBHIT, UTTAR PRADESH-262201. I have changed my name from MOGHAL FATIHA BAIG to FATIHA SHAIK for all future purposes. Affidavit dated 16/07/2025 before Notary Public, Shillong, Meghalaya.

NAME CHANGE
I, SANJAY KUMAR CHOUHARY S/O LATE SH. LAXMAN CHAUDHARY Permanent R/O Parsauni Khindor, Sitamari, Bihar-843325 and Presently Residing at Plot No. B-20, Second Floor, Dass Garden, Barapola Vihar, Najafgarh, New Delhi-110043. I declare that name of mine has been wrongly written as SANJAY CHOUHARY in my minor daughter namely SHIWANGI CHOUHARY aged 17 years in her 10th class Educational Documents. The actual name of mine is SANJAY KUMAR CHOUHARY, which may be amended accordingly.

NAME CHANGE
I, VINOD KUMAR S/O UDAY SINGH residing at FLAT NO-G-3/8, NEAR DDA WATER TANK, SECTOR-4, ROHINI, DELHI-110085. I have changed my name to VINOD KUMAR KUSHWAHA for all future purpose.

NAME CHANGE
I, SUSHMA D/O Sushma Prasad Dharamana W/O Vinod Kumar R/O B-6 Police Colony Mandir Marg New Delhi 110001. I have changed my name to Sushma Badola for all future purposes.

NAME CHANGE
I, MOGHAL FATIHA BAIG W/O I. JAGJIT SINGH R/O M-1, MOGHALLA BANGAL, NEAR BANGALI BABA MANDIR, BILASPUR, PILIBHIT, UTTAR PRADESH-262201. I have changed my name from MOGHAL FATIHA BAIG to FATIHA SHAIK for all future purposes. Affidavit dated 16/07/2025 before Notary Public, Shillong, Meghalaya.

NAME CHANGE
I, SANJAY KUMAR CHOUHARY S/O LATE SH. LAXMAN CHAUDHARY Permanent R/O Parsauni Khindor, Sitamari, Bihar-843325 and Presently Residing at Plot No. B-20, Second Floor, Dass Garden, Barapola Vihar, Najafgarh, New Delhi-110043. I declare that name of mine has been wrongly written as SANJAY CHOUHARY in my minor daughter namely SHIWANGI CHOUHARY aged 17 years in her 10th class Educational Documents. The actual name of mine is SANJAY KUMAR CHOUHARY, which may be amended accordingly.

NAME CHANGE
I, VINOD KUMAR S/O UDAY SINGH residing at FLAT NO-G-3/8, NEAR DDA WATER TANK, SECTOR-4, ROHINI, DELHI-110085. I have changed my name to VINOD KUMAR KUSHWAHA for all future purpose.

NAME CHANGE
I, SUSHMA D/O Sushma Prasad Dharamana W/O Vinod Kumar R/O B-6 Police Colony Mandir Marg New Delhi 110001. I have changed my name to Sushma Badola for all future purposes.

NAME CHANGE
I, MOGHAL FATIHA BAIG W/O I. JAGJIT SINGH R/O M-1, MOGHALLA BANGAL, NEAR BANGALI BABA MANDIR, BILASPUR, PILIBHIT, UTTAR PRADESH-262201. I have changed my name from MOGHAL FATIHA BAIG to FATIHA SHAIK for all future purposes. Affidavit dated 16/07/2025 before Notary Public, Shillong, Meghalaya.

NAME CHANGE
I, SANJAY KUMAR CHOUHARY S/O LATE SH. LAXMAN CHAUDHARY Permanent R/O Parsauni Khindor, Sitamari, Bihar-843325 and Presently Residing at Plot No. B-20, Second Floor, Dass Garden, Barapola Vihar, Najafgarh, New Delhi-110043. I declare that name of mine has been wrongly written as SANJAY CHOUHARY in my minor daughter namely SHIWANGI CHOUHARY aged 17 years in her 10th class Educational Documents. The actual name of mine is SANJAY KUMAR CHOUHARY, which may be amended accordingly.

NAME CHANGE
I, VINOD KUMAR S/O UDAY SINGH residing at FLAT NO-G-3/8, NEAR DDA WATER TANK, SECTOR-4, ROHINI, DELHI-110085. I have changed my name to VINOD KUMAR KUSHWAHA for all future purpose.

NAME CHANGE
I, SUSHMA D/O Sushma Prasad Dharamana W/O Vinod Kumar R/O B-6 Police Colony Mandir Marg New Delhi 110001. I have changed my name to Sushma Badola for all future purposes.

NAME CHANGE
I, MOGHAL FATIHA BAIG W/O I. JAGJIT SINGH R/O M-1, MOGHALLA BANGAL, NEAR BANGALI BABA MANDIR, BILASPUR, PILIBHIT, UTTAR PRADESH-262201. I have changed my name from MOGHAL FATIHA BAIG to FATIHA SHAIK for all future purposes. Affidavit dated 16/07/2025 before Notary Public, Shillong, Meghalaya.

NAME CHANGE
I, SANJAY KUMAR CHOUHARY S/O LATE SH. LAXMAN CHAUDHARY Permanent R/O Parsauni Khindor, Sitamari, Bihar-843325 and Presently Residing at Plot No. B-20, Second Floor, Dass Garden, Barapola Vihar, Najafgarh, New Delhi-110043. I declare that name of mine has been wrongly written as SANJAY CHOUHARY in my minor daughter namely SHIWANGI CHOUHARY aged 17 years in her 10th class Educational Documents. The actual name of mine is SANJAY KUMAR CHOUHARY, which may be amended accordingly.

NAME CHANGE
I, VINOD KUMAR S/O UDAY SINGH residing at FLAT NO-G-3/8, NEAR DDA WATER TANK, SECTOR-4, ROHINI, DELHI-110085. I have changed my name to VINOD KUMAR KUSHWAHA for all future purpose.

NAME CHANGE
I, SUSHMA D/O Sushma Prasad Dharamana W/O Vinod Kumar R/O B-6 Police Colony Mandir Marg New Delhi 110001. I have changed my name to Sushma Badola for all future purposes.

NAME CHANGE
I, MOGHAL FATIHA BAIG W/O I. JAGJIT SINGH R/O M-1, MOGHALLA BANGAL, NEAR BANGALI BABA MANDIR, BILASPUR, PILIBHIT, UTTAR PRADESH-262201. I have changed my name from MOGHAL FATIHA BAIG to FATIHA SHAIK for all future purposes. Affidavit dated 16/07/2025 before Notary Public, Shillong, Meghalaya.

NAME CHANGE
I, SANJAY KUMAR CHOUHARY S/O LATE SH. LAXMAN CHAUDHARY Permanent R/O Parsauni Khindor, Sitamari, Bihar-843325 and Presently Residing at Plot No. B-20, Second Floor, Dass Garden, Barapola Vihar, Najafgarh, New Delhi-110043. I declare that name of mine has been wrongly written as SANJAY CHOUHARY in my minor daughter namely SHIWANGI CHOUHARY aged 17 years in her 10th class Educational Documents. The actual name of mine is SANJAY KUMAR CHOUHARY, which may be amended accordingly.

NAME CHANGE
I, VINOD KUMAR S/O UDAY SINGH residing at FLAT NO-G-3/8, NEAR DDA WATER TANK, SECTOR-4, ROHINI, DELHI-110085. I have changed my name to VINOD KUMAR KUSHWAHA for all future purpose.

NAME CHANGE
I, SUSHMA D/O Sushma Prasad Dharamana W/O Vinod Kumar R/O B-6 Police Colony Mandir Marg New Delhi 110001. I have changed my name to Sushma Badola for all future purposes.

NAME CHANGE
I, MOGHAL FATIHA BAIG W/O I. JAGJIT SINGH R/O M-1, MOGHALLA BANGAL, NEAR BANGALI BABA MANDIR, BILASPUR, PILIBHIT, UTTAR PRADESH-262201. I have changed my name from MOGHAL FATIHA BAIG to FATIHA SHAIK for all future purposes. Affidavit dated 16/07/2025 before Notary Public, Shillong, Meghalaya.

NAME CHANGE
I, SANJAY KUMAR CHOUHARY S/O LATE SH. LAXMAN CHAUDHARY Permanent R/O Parsauni Khindor, Sitamari, Bihar-843325 and Presently Residing at Plot No. B-20, Second Floor, Dass Garden, Barapola Vihar, Najafgarh, New Delhi-110043. I declare that name of mine has been wrongly written as SANJAY CHOUHARY in my minor daughter namely SHIWANGI CHOUHARY aged 17 years in her 10th class Educational Documents. The actual name of mine is SANJAY KUMAR CHOUHARY, which may be amended accordingly.

NAME CHANGE
I, VINOD KUMAR S/O UDAY SINGH residing at FLAT NO-G-3/8, NEAR DDA WATER TANK, SECTOR-4, ROHINI, DELHI-110085. I have changed my name to VINOD KUMAR KUSHWAHA for all future purpose.

NAME CHANGE
I, SUSHMA D/O Sushma Prasad Dharamana W/O Vinod Kumar R/O B-6 Police Colony Mandir Marg New Delhi 110001. I have changed my name to Sushma Badola for all future purposes.

NAME CHANGE
I, MOGHAL FATIHA BAIG W/O I. JAGJIT SINGH R/O M-1, MOGHALLA BANGAL, NEAR BANGALI BABA MANDIR, BILASPUR, PILIBHIT, UTTAR PRADESH-262201. I have changed my name from MOGHAL FATIHA BAIG to FATIHA SHAIK for all future purposes. Affidavit dated 16/07/2025 before Notary Public, Shillong, Meghalaya.

NAME CHANGE
I, SANJAY KUMAR CHOUHARY S/O LATE SH. LAXMAN CHAUDHARY Permanent R/O Parsauni Khindor, Sitamari, Bihar-843325 and Presently Residing at Plot No. B-20, Second Floor, Dass Garden, Barapola Vihar, Najafgarh, New Delhi-110043. I declare that name of mine has been wrongly written as SANJAY CHOUHARY in my minor daughter namely SHIWANGI CHOUHARY aged 17 years in her 10th class Educational Documents. The actual name of mine is SANJAY KUMAR CHOUHARY, which may be amended accordingly.

NAME CHANGE
I, VINOD KUMAR S/O UDAY SINGH residing at FLAT NO-G-3/8, NEAR DDA WATER TANK, SECTOR-4, ROHINI, DELHI-110085. I have changed my name to VINOD KUMAR KUSHWAHA for all future purpose.

NAME CHANGE
I, SUSHMA D/O Sushma Prasad Dharamana W/O Vinod Kumar R/O B-6 Police Colony Mandir Marg New Delhi 110001. I have changed my name to Sushma Badola for all future purposes.

NAME CHANGE
I, MOGHAL FATIHA BAIG W/O I. JAGJIT SINGH R/O M-1, MOGHALLA BANGAL, NEAR BANGALI BABA MANDIR, BILASPUR, PILIBHIT, UTTAR PRADESH-262201. I have changed my name from MOGHAL FATIHA BAIG to FATIHA SHAIK for all future purposes. Affidavit dated 16/07/2025 before Notary Public, Shillong, Meghalaya.

NAME CHANGE
I, SANJAY KUMAR CHOUHARY S/O LATE SH. LAXMAN CHAUDHARY Permanent R/O Parsauni Khindor, Sitamari, Bihar-843325 and Presently Residing at Plot No. B-20, Second Floor, Dass Garden, Barapola Vihar, Najafgarh, New Delhi-110043. I declare that name of mine has been wrongly written as SANJAY CHOUHARY in my minor daughter namely SHIWANGI CHOUHARY aged 17 years in her 10th class Educational Documents. The actual name of mine is SANJAY KUMAR CHOUHARY, which may be amended accordingly.

NAME CHANGE
I, VINOD KUMAR S/O UDAY SINGH residing at FLAT NO-G-3/8, NEAR DDA WATER TANK, SECTOR-4, ROHINI, DELHI-110085. I have changed my name to VINOD KUMAR KUSHWAHA for all future purpose.

NAME CHANGE
I, SUSHMA D/O Sushma Prasad Dharamana W/O Vinod Kumar R/O B-6 Police Colony Mandir Marg New Delhi 110001. I have changed my name to Sushma Badola for all future purposes.

NAME CHANGE
I, MOGHAL FATIHA BAIG W/O I. JAGJIT SINGH R/O M-1, MOGHALLA BANGAL, NEAR BANGALI BABA MANDIR, BILASPUR, PILIBHIT, UTTAR PRADESH-262201. I have changed my name from MOGHAL FATIHA BAIG to FATIHA SHAIK for all future purposes. Affidavit dated 16/07/2025 before Notary Public, Shillong, Meghalaya.

NAME CHANGE
I, SANJAY KUMAR CHOUHARY S/O LATE SH. LAXMAN CHAUDHARY Permanent R/O Parsauni Khindor, Sitamari, Bihar-843325 and Presently Residing at Plot No. B-20, Second Floor, Dass Garden, Barapola Vihar, Najafgarh, New Delhi-110043. I declare that name of mine has been wrongly written as SANJAY CHOUHARY in my minor daughter namely SHIWANGI CHOUHARY aged 17 years in her 10th class Educational Documents. The actual name of mine is SANJAY KUMAR CHOUHARY, which may be amended accordingly.

NAME CHANGE
I, VINOD KUMAR S/O UDAY SINGH residing at FLAT NO-G-3/8, NEAR DDA WATER TANK, SECTOR-4, ROHINI, DELHI-110085. I have changed my name to VINOD KUMAR KUSHWAHA for all future purpose.

NAME CHANGE
I, SUSHMA D/O Sushma Prasad Dharamana W/O Vinod Kumar R/O B-6 Police Colony Mandir Marg New Delhi 110001. I have changed my name to Sushma Badola for all future purposes.

NAME CHANGE
I, MOGHAL FATIHA BAIG W/O I. JAGJIT SINGH R/O M-1, MOGHALLA BANGAL, NEAR BANGALI BABA MANDIR, BILASPUR, PILIBHIT, UTTAR PRADESH-262201. I have changed my name from MOGHAL FATIHA BAIG to FATIHA SHAIK for all future purposes. Affidavit dated 16/07/2025 before Notary Public, Shillong, Meghalaya.

NAME CHANGE
I, SANJAY KUMAR CHOUHARY S/O LATE SH. LAXMAN CHAUDHARY Permanent R/O Parsauni Khindor, Sitamari, Bihar-843325 and Presently Residing at Plot No. B-20, Second Floor, Dass Garden, Barapola Vihar, Najafgarh, New Delhi-110043. I declare that name of mine has been wrongly written as SANJAY CHOUHARY in my minor daughter namely SHIWANGI CHOUHARY aged 17 years in her 10th class Educational Documents. The actual name of mine is SANJAY KUMAR CHOUHARY, which may be amended accordingly.

NAME CHANGE
I, VINOD KUMAR S/O UDAY SINGH residing at FLAT NO-G-3/8, NEAR DDA WATER TANK, SECTOR-4, ROHINI, DELHI-110085. I have changed my name to VINOD KUMAR KUSHWAHA for all future purpose.

NAME CHANGE
I, I. Hitherto known as JAGANATH KAPUR alias JAYANTI KAPUR W/O RAJ KUMAR KAPUR, R/O Near Dhingra Park, House No. 26, Road No. 14, East Punjabi Bagh, West Delhi, Delhi-110026. I have changed my name and shall hereafter be known as JAYANTI KAPUR.

PUBLIC NOTICE
My client Narendar Kumar Chauhan S/o Pooan Singh R/o H.No.376, Chauhan Mohalla, Madanpur Khadar, Sarita Vihar, and disowned his son Harsh Chauhan and his wife Preeti Rani from his all movable-immovable properties due to their Vihar, Delhi-76, has severed all relations and disowned his disobedience. My client Shall not be responsible for their acts.

NAME CHANGE
I, SARVE PREET KAUR KOCHHAR W/O Manpreet Singh Kochhar R/O 10C/80 SFS Flats Green View Apartment Mayapuri Road Hari Nagar West Delhi-110064. I have Changed My Given Name Sarvepreet kaur and Surname Kochhar for all purpose.

PUBLIC NOTICE
Information is given to general public at large that our client M/s Aspire Buildwell through prof. Mr. Karan Dedeja S/o Mr. Satish Kumar Dedeja is the owner of Freehold Residential Plot area measuring 309.49 sq. mtrs., out of Khata No. 195, Khaska No. 233K (87 sq. mtrs.), & Plot area measuring 108

ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਮਾਈਕਰੋਬਾਇਓਲੋਜੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਸਫ਼ਾਈ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ

ਪਟਿਆਲਾ, 8 ਮਈ - ਮਾਈਕਰੋਬਾਇਓਲੋਜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਧੋਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

ਪਾਲ ਸਿਬੀਆ, ਮੈਡੀਕਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਡਾ. ਵਿਸ਼ਾਲ ਚੌਪੜਾ ਅਤੇ ਮਾਈਕਰੋਬਾਇਓਲੋਜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਧੋਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਨਾ ਵੱਲੋਂ 2006 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ।

ਚੁਣੇ ਗਏ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ 350 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਖਿਡਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਖੁਰਾਕ ਸਮੇਤ ਮੁਫਤ ਕੋਚਿੰਗ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ

ਸੰਗਰੂਰ, 8 ਮਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਧੋਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

17-2013, ਅੰ-17, ਲਈ 01-01-2010 ਅਤੇ ਅੰ-19 ਲਈ 01-01-2008 ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਟਰਾਇਲ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਫਤਰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਖੇਡ ਅਫਸਰ, ਸੰਗਰੂਰ ਵਲੋਂ ਮੁਫਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਖੇਡ ਅਫਸਰ, ਸੰਗਰੂਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਟਰਾਇਲ ਮਿਤੀ: 09.05.2026 ਤੋਂ 10.05.2026 ਤਕ ਵਾਰ ਹੀਰੋਜ ਸਟੇਡੀਅਮ ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਪਬਲਿਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਮੰਗਵਾਲ, ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਲਏ ਜਾਣਗੇ।

ਓ.ਬੀ.ਸੀ./ਬੀ.ਸੀ./ਐਸ.ਸੀ ਮਹਾਂਸਮੇਲਨ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਭਵਨ 'ਚ ਛੱਡੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਛਾਪ

ਲੁਧਿਆਣਾ, 8 ਮਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਧੋਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

ਜਿਸਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕ ਲਈ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮਹਾਂਸਮੇਲਨ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਸਕੇ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 8 ਮਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਧੋਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਸੰਭਾਲਿਆ ਅਹੁਦਾ

ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਓ.ਬੀ.ਸੀ./ਬੀ.ਸੀ./ਐਸ.ਸੀ ਵਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਮਹਾਂ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਸੰਭਾਲਿਆ ਅਹੁਦਾ।

ਨਾੜ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਬੁਝਵਾਈ; ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਚੇਤਾਵਨੀ

ਸੰਗਰੂਰ, 8 ਮਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਧੋਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

ਸਰਨਾ ਦੀ ਵੀਡੀਓ 'ਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਬੇਨਕਾਥ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਤੋਹਫਾ, ਮਿਲ ਗਈ ਵੱਡੀ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 8 ਮਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਧੋਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

ਵਾਧੂ ਸਟਾਫ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਰਕੇ ਸੇਸ਼ਬਾਦਾਂ 'ਤੇ ਬੋਝ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਲਾਲਾਬਾਦ, 8 ਮਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਧੋਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ।

ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਲਈ ਜਾਂ ਵਿਰ ਦੂਸਰੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਜਾਣਾ ਪਵੇ।

ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਸਵੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ

ਜਲੰਧਰ, 8 ਮਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਧੋਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ) ਦਿਵਿਆ ਪੀ. ਨੇ ਅੱਜ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਵੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸੰਸਥਾ (ਗੁਡਸੈਟੀ) ਦੀ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਵੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਸਿਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪੰਜਾਬ ਚਲਾਏ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 748 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ 31 ਯੂਨਿਟ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਗੁਰੂ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਸੋਸ਼ਲ ਵਰਕ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗਾਜ਼ਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਨਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਨਾ ਵੱਲੋਂ 2006 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਨਾ ਵੱਲੋਂ 2006 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਨਾ ਵੱਲੋਂ 2006 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ।

ਡੋਂਗੂ, ਮਲੇਰੀਆ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਮਾਈਗ੍ਰੇਟਰੀ ਅਬਾਦੀ ਦਾ ਸਰਵੇ

ਗੁਰੂ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਸੋਸ਼ਲ ਵਰਕ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗਾਜ਼ਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਨਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਨਾ ਵੱਲੋਂ 2006 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਨਾ ਵੱਲੋਂ 2006 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਨਾ ਵੱਲੋਂ 2006 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ।

ਸੀ ਟੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ 'ਮਯਾਸਮਰ 2025-26' ਫੈਸ਼ਨ ਸ਼ੋ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਆਯੋਜਨ

ਲੁਧਿਆਣਾ, 8 ਮਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਧੋਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਨਾ ਵੱਲੋਂ 2006 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਨਾ ਵੱਲੋਂ 2006 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਨਾ ਵੱਲੋਂ 2006 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ।

ਸੀ ਟੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ 'ਮਯਾਸਮਰ 2025-26' ਫੈਸ਼ਨ ਸ਼ੋ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਆਯੋਜਨ

ਲੁਧਿਆਣਾ, 8 ਮਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਧੋਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

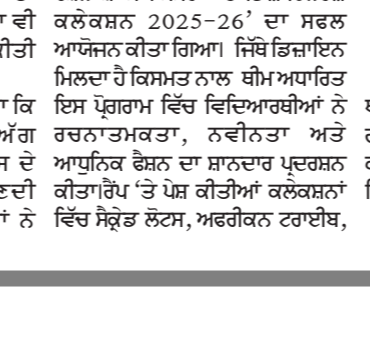
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਨਾ ਵੱਲੋਂ 2006 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਨਾ ਵੱਲੋਂ 2006 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਨਾ ਵੱਲੋਂ 2006 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ।

ਸੀ ਟੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ 'ਮਯਾਸਮਰ 2025-26' ਫੈਸ਼ਨ ਸ਼ੋ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਆਯੋਜਨ

ਲੁਧਿਆਣਾ, 8 ਮਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਧੋਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਨਾ ਵੱਲੋਂ 2006 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਨਾ ਵੱਲੋਂ 2006 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਨਾ ਵੱਲੋਂ 2006 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ।

ਡਾ. ਜਗਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਮੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਭਰਦੇ ਰੁਪ 'ਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਜੀਵਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਝਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਕਾਰਨ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਭੋਜਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਤੀ-ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਹੇਠਲੇ ਰਕਬੇ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਕਬੇ 'ਚ ਵਾਧਾ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 2000-2001 ਵਿਚ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਹੇਠ ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ 1.10 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਸੀ, ਜੋ 2016-17 ਵਿਚ ਵਧ ਕੇ 2.43 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਹੋਇਆ। ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲੀ ਦਰਜ ਹੋਈ। 2016-17 ਵਿਚ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਉਤਪਾਦਨ 48.21 ਲੱਖ ਟਨ ਸੀ, ਤਾਂ ਵੀ ਖੇਤੀ ਮਾਹਿਰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਵਿਕਸਿਤ ਖੇਤ ਤੋਂ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਐਸੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਵੱਧੇ ਵਧੇ। ਇਹ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਕਣਕ-ਝੋਨੇ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਫਸਲੀ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਹੀ ਇਕ ਲੜੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸਮਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਬਜ਼ੀਆਂ

ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਣਕ-ਝੋਨੇ ਦੇ ਫਸਲੀ ਚੱਕਰ 'ਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬੀਜਾਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਸਮਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਪੱਖੋਂ ਮਿਆਰੀ ਤੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹਨ...

ਮੀਲ-ਪੱਥਰ ਸਾਬਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

ਪੀਏਯੂ ਮਗਜ਼ ਕੱਦੂ-1

ਇਹ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਬੀਜਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੋਰੇਂਦੇ ਫੁੱਕਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸਮ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਗਜ਼ ਤੇ ਸਨੌਕਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੀਜ ਛਿਲਕਾ ਰਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਵੱਲਾਂ ਛੋਟੀਆਂ ਤੇ ਪੱਤੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਹਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਫਲ ਦਰਮਿਆਨ ਗੋਲ ਤੇ ਪੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੀਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬੀਜਾਂ 'ਚ ਉਮੈਗਾ-6 ਦੀ ਔਸਤ ਮਾਤਰਾ 32 ਫੀਸਦੀ, ਪ੍ਰੋਟੀਨ 3 ਫੀਸਦੀ ਤੇ ਤੇਲ 27 ਫੀਸਦੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ 2.9 ਕੁਇੰਟਲ ਬੀਜ ਇਸ ਕਿਸਮ ਤੋਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੀ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਤੋਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਇਸੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਵੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪੀਏਯੂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਬਿਠਾਰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਗੁਣਾਂ ਉੱਪਰ ਝਾੜ ਪੁਆਈ ਹੈ :

ਕੁਫ਼ਰੀ ਗੰਗਾ

ਆਲੂਆਂ ਦੀ ਇਹ ਕਿਸਮ ਮੋਟੇ, ਚਿੱਟੀ ਛਿੱਲ ਵਾਲੇ, ਅੰਡਾਕਾਰ ਤੇ ਗੁੱਦੇ ਵਾਲੇ ਫਲਾਂ ਲਈ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਔਸਤ ਝਾੜ 187 ਕੁਇੰਟਲ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਖੀਰਾ-1

ਇਹ ਕਿਸਮ ਖੀਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਉਨਤ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਖੇਤੀ ਲਈ ਪੌਲੀ ਹਾਊਸ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਣਾ

ਟਮਾਟਰ ਦੀ ਇਹ ਕਿਸਮ ਬੀਜਣ ਤੋਂ 120 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਫਲ ਗੁੱਛਿਆਂ ਵਿਚ ਲਗਦੇ ਹਨ ਤੇ ਹਰ ਗੁੱਛੇ 'ਚ ਔਸਤ 8-10 ਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਫਲਾਂ 'ਚ ਔਸਤ ਟੀਐੱਸਐੱਸ 4 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਕੈਰੋਟੀਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 14 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ 100 ਗ੍ਰਾਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਔਸਤ ਝਾੜ 166 ਕੁਇੰਟਲ ਤੋਂ 1087 ਕੁਇੰਟਲ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਤਕ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੇ ਫਲ ਗੂੜ੍ਹੇ ਹਰੇ, ਨਰਮ, ਕੁਝ ਤਣ ਤੇ ਬੀਜਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨ ਆਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਫਲ ਦਾ ਔਸਤ ਝਾਰ 125 ਗ੍ਰਾਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਸਾਲ 'ਚ ਦੋ ਵਾਰ ਸਤੰਬਰ ਅਤੇ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਬੀਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਤੰਬਰ ਵਿਚ ਬੀਜੀ ਫਸਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤੁੜਾਈ 45 ਦਿਨ

ਬਾਅਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਔਸਤ ਝਾੜ 304 ਕੁਇੰਟਲ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਨਵਰੀ ਵਾਲੀ ਫਸਲ ਦੀ ਤੁੜਾਈ 60 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਔਸਤ ਝਾੜ 370 ਕੁਇੰਟਲ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਚੌਕੜ

ਲੰਬੇ ਬੈਰਾਣਾ ਦੀ ਇਹ ਕਿਸਮ ਜਲਦੀ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪੱਤੇ ਹਰੇ, ਫਲ ਦਰਮਿਆਨ ਆਕਾਰ ਵਾਲੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਜਾਮਣੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਔਸਤ ਝਾੜ 242 ਕੁਇੰਟਲ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟੀਂਡਾ-1

ਇਹ ਅਗੋਤੀ ਕਿਸਮ ਹੈ ਤੇ ਬਹਾਰ ਰੁੱਤ 'ਚ ਇਸ ਦੀ ਬਿਠਾਰੀ ਬਹੁਤ ਝੁੱਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਫਲ ਗੋਲ, ਚਮਕੀਲੇ, ਨਰਮ ਤੇ ਚਿੱਟੇ ਹੁੰਦੇ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਫਲ ਦਾ ਔਸਤ ਝਾਰ 60 ਗ੍ਰਾਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 72 ਕੁਇੰਟਲ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਝਾੜ ਉਦੋਂ ਵਾਲੀ ਇਹ ਕਿਸਮ ਬਿਠਾਰੀ ਤੋਂ 54 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਤੁੜਾਈ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 83605-79037

ਬਾਸਮਤੀ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਦਿੱਲੀ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਉੱਤਰਾਖੰਡ, ਪੱਛਮੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਖੇਤਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਚੌਥੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ 'ਮਹਾਰਾਣੀ' ਦਾ ਦਰਜਾ ਹਾਸਲ ਹੈ। 2017-18 ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਪਗ 40.52 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਬਾਸਮਤੀ ਐਕਸਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਤੋਂ 26.841 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦ ਹੋਈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2017-18 ਦੌਰਾਨ ਬਾਸਮਤੀ ਦੇ ਭਾਅ ਵਿਚ 35-40 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਰਹੀ। ਇਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੀਜ਼ਨ ਲਈ ਸ਼ੁੱਧ ਸੰਕੇਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਬਾਸਮਤੀ ਸੁਚੱਜੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਤ ਰੱਖੋ ਰਕਬਾ

ਸੀਮਤ ਰਕਬਾ, ਸੁਚੱਜਾ ਮੰਡੀਕਰਨ

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਬਾਸਮਤੀ ਦੇ ਭਾਅ 'ਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਨੁਮਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਬਾਸਮਤੀ ਆਧੀਨ ਰਕਬਾ ਵਧੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਕਿਸਾਨ ਸੋਲਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਬੀਜ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਅਗੇ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮੰਡੀਕਰਨ 'ਚ ਸਮੱਸਿਆ ਆਵੇਗੀ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਰੱਖਣ। ਇਹ ਵੀ ਸਿੱਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਸਮਤੀ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਬਾਸਮਤੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ 40 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ 'ਤੇ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਬਾਸਮਤੀ ਆਧੀਨ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ।

ਆਦਿ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਵੀ ਪ੍ਰਸਾਰ-1401 ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕੀ ਭੁਰਫ਼ ਰੋਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਐਮੀਸਟਾਰ ਟੋਪ 325 ਐਸੀਸੀ 200 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਦਵਾਈ ਨੂੰ 200 ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ 'ਚ ਘੋਲ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ, ਜਦੋਂ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਜਾਣ ਤੱਕ ਮਾਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮਿੱਟੀ ਨਿਕਲਣ ਵੇਲੇ ਛਿੜਕਾਓ ਕਰੋ। ਦਵਾਈ ਦਾ ਪੱਛਤਾ ਛਿੜਕਾਓ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਵਾਈ ਦੀ ਗੰਧ-ਖੁੱਬਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਪਰਮਲ ਝੋਨੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋ ਰਿਹਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ, ਬਾਸਮਤੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ ਮਾਪਡੰਚ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਬਾਸਮਤੀ ਦਾ ਘਣੇ-ਘੱਟ ਪੁਲ 2534 ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗਾ ਤਦ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਲਾਭਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਾਸਮਤੀ ਤੇ ਪਰਮਲ ਝੋਨੇ ਆਧੀਨ ਰਕਬੇ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦ ਦੇ ਵਕਫ਼ੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਮੰਦੋਨਰਥ ਬਾਸਮਤੀ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਪਰਮਲ ਝੋਨੇ ਨਾਲ ਲਾਭਦੇਹ ਪੰਜੂ ਬਾਸਮਤੀ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਆਧੀਨ ਰਕਬੇ 'ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵੱਧਦੀ ਖਪਤ ਨਾਲ ਮੱਲ ਖਾਵੇ।

ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਭਰਮਾਰ, ਕੀਮਤ 'ਚ ਗਿਰਾਵਟ

ਬਾਸਮਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿਚ ਹੋਏ ਵਾਧੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਾਸਮਤੀ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਅਧੀਨ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਰਕਬੇ ਦਾ ਘਟਾਣਾ ਵੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਇਸ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਵਾਕਿਫ਼ ਹਨ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਬਾਸਮਤੀ ਦੇ ਭਾਅ 'ਚ ਕਾਫ਼ੀ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਬਾਸਮਤੀ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ ਘਟਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਵਧੀਆ ਮੁੱਲ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 2014-15 ਵਿਚ ਬਾਸਮਤੀ ਅਧੀਨ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਵਧੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 55 ਫੀਸਦੀ ਵਧ ਕੇ 8.62 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੰਡੀਆਂ 'ਚ ਬਾਸਮਤੀ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਇਸ ਭਰ ਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ 'ਚ ਬਾਸਮਤੀ ਦੇ ਭਾਅ 'ਚ ਕਾਫ਼ੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਪੂਰਾ ਬਾਸਮਤੀ-1509 ਦਾ ਭਾਅ 900 ਤੋਂ 1100 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਸਹਿਣਾ ਪਿਆ। ਮੰਡੀ ਦੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਸਲ ਦੇ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਖ਼ਰੀਦ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਬਾਸਮਤੀ-1509 ਨੂੰ ਪਰਮਲ ਝੋਨੇ ਦੇ ਭਾਅ (1450 ਰੁਪਏ/ਕੁਇੰਟਲ) 'ਤੇ ਖ਼ਰੀਦਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। 2017 ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬਾਸਮਤੀ ਅਧੀਨ ਰਕਬੇ 'ਚ ਕੁਝ ਵਾਧਾ, 8.7, 9.4 ਅਤੇ 3.91 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਤੇ ਪੂਰੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਇਹ ਗਿਰਾਵਟ 7.84 ਫੀਸਦੀ ਸੀ। ਰਕਬਾ ਘਟਣ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਸਮਤੀ ਦਾ ਚੰਗਾ ਭਾਅ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਸਾਲ ਬਾਸਮਤੀ ਦਾ ਔਸਤ ਭਾਅ 2650 ਤੋਂ 3300 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਰਿਹਾ।

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਾਪਦੰਡ

ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਟ੍ਰਾਈਸਾਈਕਲਾਜ਼ੋਲ ਦਵਾਈ, ਜੋ ਕਿ ਜੁੜੇ (ਘੱਠੀ) ਰੋਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੰਧ-ਖੁੱਬਰ ਦੀ ਰੱਖ 1.0 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੱਲੋ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੇ 0.01 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੱਲੋ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ

ਗੁਰਤੇਗ ਸਿੰਘ, ਐੱਚਐੱਸ ਰਤਨਪਾਲ

ਫਲਦਾਰ ਬੁਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਝਾੜ ਲੈਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸੁਚੱਜਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਾਂਗ ਬੁਟਿਆਂ 'ਚ ਵੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਬੁਟੇ ਪਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਖੁਰਾਕੀ ਤੱਤ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ-ਕਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਫਲਦਾਰ ਬੁਟਿਆਂ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੁਚੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਚੰਗਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਉੱਥੇ ਭਰਤੀ ਸੰਮਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਬਾਗ਼ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਲਗਾ ਦੇਣਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਿੱਚਾਈ ਦੀ ਲੋੜ, ਸਮਾਂ ਤੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣਾ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਬਾਗ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਲਗਾਉਣ ਸਮੇਂ ਮੌਸਮ, ਸਿੱਚਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਬੇਹੱਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੁਚੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਉੱਥੇ ਫਲਾਂ ਦਾ ਮਿਆਰੀ ਉਤਪਾਦਨ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ...

ਫਲਦਾਰ ਬੁਟਿਆਂ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸੁਚੱਜਾ ਪ੍ਰਬੰਧ

ਨਾਮ ਦੇ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਜਲਦੀ ਪਾਣੀ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਵਕਫ਼ੇ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਗਸਤ-ਸਤੰਬਰ ਵਿਚ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਕਫ਼ੇ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਲਗਾਉ। ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਪਾਣੀ ਨਾ ਦੇਵੋ। ਫਲ ਬਣਨ ਮਗਰੋਂ ਗਰਮੀਆਂ 'ਚ ਖੁੱਬੂ ਪਾਣੀ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਫਲ ਦਾ ਝਾੜ ਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਣੀ ਲਾਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਵੇਲੇ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ 15 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਤੇ ਸਰਦੀਆਂ 'ਚ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਵਕਫ਼ੇ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫ਼ੂਲ ਪੈਣ ਤੋਂ ਤਰਵੀ ਸਿੱਚਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਫ਼ੂਲ ਝੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਲੀਚੀ ਲੀਚੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਜੂਨ ਤਕ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਦੋ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸਰਦੀਆਂ 'ਚ ਇਕ ਪਾਣੀ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਫਲ ਦਿੰਦੇ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ ਮਈ ਤੋਂ ਜੂਨ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤਕ ਪਾਣੀ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ 'ਚ ਦੋ ਵਾਰ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਫਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫਟਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਰਸਾਤ ਵਿਚ ਮੌਸਮ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਨਮੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਵੰਬਰ-ਦਸੰਬਰ ਵਿਚ ਬਾਗ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੋਰ੍ਹੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਭਰਵਾਂ ਪਾਣੀ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕਾਟ-ਛਾਂਟ ਮਗਰੋਂ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੱਟਰਵਾਰੇ ਖਾਣਾ ਪਾਉਣ ਮਗਰੋਂ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਇਕ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿਚ ਫਲ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤਕ 8-10 ਦਿਨਾਂ ਮਗਰੋਂ ਪਾਣੀ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬਾਰੀ ਸਾਰਾ ਮਈ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਅਤੇ ਜੂਨ ਵਿਚ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਕਫ਼ੇ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੁਲਾਈ-ਅਗਸਤ ਮਹੀਨੇ ਬਰਸਾਤ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਣੀ ਦਿਉ। ਜੇ ਨਵੰਬਰ-ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਵਧੇਰੇ ਸੁੱਕੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਿੱਚਾਈ ਕਰੋ।

ਅੰਗੂਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਫਲੋਰਿਡਾਪ੍ਰਿੰਸ ਨੂੰ ਮਾਰਚ ਅਖੀਰ ਤੋਂ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਤੀਜੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਸਿੱਚਾਈ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਨ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਅਰਬੀ-ਗਰੇਡ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰੈਲ ਅੱਧ ਤੋਂ ਮਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਅਤੇ ਖੁਰਮਾਨੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰਬਤੀ ਨੂੰ ਮਈ ਤੋਂ ਜੂਨ-ਅੱਧ ਤਕ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਕਾਟ-ਛਾਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਣਾ ਪਾ ਕੇ ਸਿੱਚਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਫਲ ਦੇ ਵਧੇ ਸਮੇਂ ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਜੂਨ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤਕ 10-12 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਪਾਣੀ ਵਾਸ਼ਪੀਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿਉ। ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ ਤਕ ਬਰਸਾਤ ਰੁੱਝ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਮੌਸਮ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਦਿਉ। ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ ਤਕ ਪਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਪਰ ਕੋਰ੍ਹੇ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਇਕ ਭਰਵਾਂ ਪਾਣੀ ਅਖੀਰ-ਦਸੰਬਰ ਜਾਂ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਲਗਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖਾਣਾ ਪਾਉਣ ਸਮੇਂ ਫਰਵਰੀ ਵਿਚ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨਵੇਂ ਬਾਗ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਹਫ਼ਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਤੇ ਸਰਦੀਆਂ 'ਚ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਫਲ ਦਿੰਦੇ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਫ਼ੂਲ ਪੈਣ ਅਤੇ ਫਲ ਲੱਗਣ

ਅਮਰੂਦ ਅਮਰੂਦ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਲ ਪੈਣ ਮਗਰੋਂ ਪੱਕਣ ਤਕ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਕਫ਼ੇ 'ਤੇ ਸਿੱਚਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਮ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤਕ ਸਿੱਚਾਈ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਅਗੋਤੀਆਂ ਪੱਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ, ਜਿਵੇਂ

ਸਿੱਚਾਈ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਲ ਪੈਣ ਮਗਰੋਂ ਪੱਕਣ ਤਕ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਕਫ਼ੇ 'ਤੇ ਸਿੱਚਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਮ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤਕ ਸਿੱਚਾਈ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਅਗੋਤੀਆਂ ਪੱਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ, ਜਿਵੇਂ

ਫਲਾਂ ਦੇ ਵਧੇ ਸਮੇਂ ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਜੂਨ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤਕ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਵਕਫ਼ੇ ਤੇ ਸਿੱਚਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਫਲਾਂ ਦਾ ਕਿਰਾਅ ਘਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫਲਾਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਰਚ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੱਟਰਵਾਰੇ ਪਾਣੀ ਦੇਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਵਿਛੀਆਂ ਟਹਿਣੀਆਂ ਦਾ ਫਲ ਖ਼ਰਾਬ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਫਲ ਦੇ ਪੱਕਣ 'ਚ ਦੇਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਅਲੂਰਾ ਅਲੂਰੇ ਦੇ ਛੋਟੇ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਜੂਨ ਤਕ ਚਿੱਨ-ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਮਗਰੋਂ ਅਤੇ ਫਲ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਮਗਰੋਂ ਸਿੱਚਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬਰਸਾਤ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਤੰਬਰ-ਅਕਤੂਬਰ ਵਿਚ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਸਿੱਚਾਈਆਂ ਕਰੋ। ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਹਲਕੀ ਸਿੱਚਾਈ ਕਰੋ। ਦਸੰਬਰ ਵਿਚ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬੁਟੇ ਪੱਤੇ ਝਾੜ ਕੇ ਨੀਂਦਰ ਅਵਸਥਾ 'ਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਕਾਟ-ਛਾਂਟ ਮਗਰੋਂ ਖਾਣਾ ਪਾ ਕੇ ਭਰਵੀਂ ਸਿੱਚਾਈ ਕਰੋ। ਫਰਵਰੀ ਵਿਚ ਫ਼ੂਲ ਪੈਣ 'ਤੇ ਸਿੱਚਾਈ ਨਾ ਕਰੋ, ਇਸ ਨਾਲ ਫਲ ਝੜਦੇ ਹਨ। ਫਲ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੱਕਣ ਤਕ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਚਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਕੇਲਾ ਕੇਲੇ ਦੇ ਬਾਗ਼ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਬੁਟੇ ਦਾ ਰਹਪਣ, ਫਲ ਦਾ ਆਕਾਰ ਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਘਟਦੀ ਹੈ। ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਬੂਟੇ ਜੜ੍ਹੇ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬੁਟੇ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਰਚ-ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿਚ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਵਕਫ਼ੇ 'ਤੇ ਅਤੇ ਮਈ-ਜੁਲਾਈ ਵਿਚ ਚਾਰ ਤੋਂ ਛੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਕਫ਼ੇ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇਵੋ। ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ ਦਰਮਿਆਨ ਮੌਸਮ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਨਮੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਵਕਫ਼ੇ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਕਤੂਬਰ-ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ 10-15 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਚਾਈ ਕਰੋ।

